

KÜLÖNFÉLÉK.

Bethlen Gábor emlékezete. 1929 nov. 15. örökre emlékezetes dátum az erdélyi magyarság történetében. A Dávid Ferenc halálának 350-ik s a Bethlen Gáborénak 300-ik évfordulója. Mind a kettő erdélyi, de mind a kettő túlnőtt az erdélyi bérceken. Az első elfeledve, börtönben fejezte be életét, az utóbbi egy ország gyászából kísérve szállott sírjába. De az 1929 nov. 15-i évforduló alkalmából a halhatatlanság országában összetalálkoztak. Erdély magyarsága a jelen borujában visszaidézte a dicső mult emlékét s a két nagy férfi koporsójánál meritett új hitet a jövő küzdelmeire. Csaknem egy időben ünnepelte az unitárius egyház a Dávid Ferenc s a ref. egyház a Bethlen Gábor emlékeztétét. Bár a mi egyházunk történetében súlyos veszteségek emléke van följegyezve a Bethlen Gábor fejedelemsége idejéből, de mi ezeket részben a szombatosság által felidézett kedvezőtlen szeleknek, részben a nagy fejedelem elfogult tanácsosainak és a külső politikai viszonyoknak tulajdonítjuk. Ő maga, bármilyen erős református volt, de jobban tisztelte az ország törvényeit, minthogy azok ellen bárkit is bántalmazott volna. Sőt vannak emlékeink arra nézve, hogy fölül állott a felekezeti elfogultságon s ítéleteiben magasabb szempontok vezették. Nagy koncepciójú politikai műve, mellyel Erdélynek örök időkre szóló dicsőséget szerzett s a magyar kultúra érdekében hozott fejedelmi áldozatai pedig hálánkra és őszinte tiszteletünkre teszik méltóvá emlékét.

Feihívás unitárius íróinkhoz. Felkérjük mindazokat az unitárius írotársainkat, akiknek valamely önálló irodalmi munkájuk, könyvük vagy külön kiadványuk jelent meg, hogy azokból egy-egy példányt S. Nagy László főtítkár címén (Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei v. Kossuth Lajos-utca 37.) az Unitárius Irodalmi Társaságnak feltétlenül és minél hamarabb beküldeni sziveskedjenek. Ugyiszintén kérjük, hogy ezután megjelenő műveikből is sziveskedjenek egy-egy példányt mindig megküldeni. Ezekre a példányokra elsősorban íróink munkáinak egyöntetű számontartása céljából van szükségünk, de nem elhanyagolandó szempont, hogy ezáltal a Társaság tulajdonaként egy olyan unitárius könyvtár fog létesülni, amely ilyen formában is hirdetni fogja mindenkor íróink munkásságát. Hasonlóképp kérjük egyházi lapjainkat is, hogy kifejezetten erre a célra szintén sziveskedjenek megindítani lapjaikat fenti címre. Amidőn még megjegyezzük, hogy ezek a példányok nem tévesztendőek össze a Keresztény Magvetőnek szánt és külön küldendő kritikai vagy cserepéldányokkal, mert azok más célt szolgálnak, vagyunk hitrokoni tisztelettel: *Vári Albert* alelnök, *S. Nagy László* főtítkár.

Hirdetés. Keresik megvásárlás céljából dr. Tóth György: „Az unitárius egyházi törvények gyűjteménye“ című sorozatos kiadványának az I. kötetét, melynek címe: „Az Unitárius Egyház szervezete“. Ajánlatokat az ár megjelölésével közvetít a „Keresztény Magvető“ szerkesztősége.

Gyászhirek. *Bencze Dénes* ny. szolgabíró, földbirtokos, életének 83-ik, boldog házasságának 50-ik évében október 19-én küzdelmes és munkás, szép élet után Homoródszentpálon elhunyt. — *Árkosi Benkő Sándor* ny. huszárezredes, aki öccse és nevelt fia volt Benkő Mihály jóltevőnknek, 64 éves korában, november 5-én Baján meghalt. — Súlyos csapás érte dr. Benedek Miklós és neje szül. Vécsei Máriát, egyetlen fiuk: *ifj. Benedek Miklósnak* november 3-án, 25 éves korában Kolozsvárt történt váratlan halálával. — *Keresztély Lujza* ny. állami postatáviró hivatali főtisztelő, életének 73-ik évében dec. hó 11-én Kolozsvárt meghalt. Az elhunytban Keresztély Lajos egyházi számvevő testvérét gyászolja. — *Mezőpaniti Nagy Mihály*, a zilahi ref. egyház kántora, Istentől áldott életének 91-ik, házasságának 44-ik és haláláig teljesített szolgálatának 68-ik évében dec. 8-án Zilahon elhunyt. Hadházy Sándor egyházi közpénztárnok apósát gyászolja az elhunytban. — *Özv. id. Ütő Lajosné sz. Hévízi L. Tóth Anna*, életének 90-ik, özvegyiségének 3-ik évében türelemmel viselt hosszas szenvedés után dec. 13-án csendesen elhunyt Dicsőszentmártonban. Egy szép lelkészi családnak volt éltető lelke, ki, amellet, hogy kedves és jó gyermekeket nevelt a társadalomnak, férje oldalán az Úr szőlőjének is hív munkása volt. A nagyszámú unokák mellett gyermekei s köztük Ütő Lajos sz.-kereszturi lelkész feledhetetlenül őrzik emlékét. — *Dr. Demeter Lőrinc* egyh. tanácsos, ny. főszolgabíró, a sz.-kereszturi unitárius főgimnázium érdemes felügyelő gondnoka december 12-én, életének 70-ik évében Magyarzsákodon elhunyt. Nagyszámú lelkészi családnak volt a sarja. Jogi pályára ment; a vármegyénél helyezkedett el, hol önerején emelkedett a főszolgabírói hivatalig. Mint ember jó kedélyű, mértékletes és takarékos, mint hivatalnok pontos, erélyes és lelkiismeretes volt. E mellett búzgó keresztény és lelkes unitárius. Szorgalma és takarékosága gyümölcse volt a magyarzsákodi birtoka, amelyre nyugalmaszatása után gazdálkodni visszavonult. Egyházi működését a sz.-kereszturi főgimnázium avval jutalmazta, hogy felügyelő gondnokává választotta. Haláláig híven szolgált az intézetünk érdekeit.

Gálfalvi János gagyí unitárius lelkész, egyházi tanácsos, életének 70-ik, boldog házasságának 43-ik, papi működésének 45-ik, évében, dec. 16-án hirtelen elhunyt. Egyszerű székely családból származott. Nem a vezérkedő és nagyhangú, hanem a halkszavú és szerény lekipásztorok közül való volt. De azért élete sem volt drága, csakhogy elvégezhesse az Úrtól vett szolgálatát. El is végezte híven. Kicsiny nyáját gondosan legeltette s a reábizott talentumokat gyümölcsöztette. Jó és hű szolga volt, amiért elveszi jutalmát az igaz bíró kezéből. Emléke áldott a családban és egyházban.

A halottaknak nyugalmat s az élőknek vigasztalást kívánunk.

KERESZTÉNY MAGVETŐ

AZ UNITÁRIUS IRODALMI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

SZERKESZTETTE:
VÁRI ALBERT.

LXI. kötet.

„Corvin“ könyvnyomda Cluj-Kolozsvár
1930.

TARTALOM:

I. Egyházi dolgozatok.

	Oldal
Imádság Dávid Ferenc halálának 350-ik évfordulóján, <i>dr. Boros György</i>	213
Én példát adtam. Egyházi beszéd, <i>Csifó Salamon</i>	215
Imádság. Dávid Ferenc emlékoszlopa leleplezése alkalmá- val, <i>dr. Boros György</i>	265

II. Hittaniak, bölcselmiek.

A vallásos érzelem fejlődése, <i>dr. Gál Kelemen</i>	1
Istenország és a keresztény egyházak, <i>Vári Albert</i>	13
Kereszténység és szociálizmus, <i>dr. Varga Béla</i>	23
Brassai hite és vallása, <i>dr. Boros György</i>	164
Egy amerikai unitárius pap hitvallása, <i>Lőrinczi László</i>	173
Filozófia és vallás, <i>dr. Varga Béla</i>	181

III. Nevelés és oktatásügyiék.

A bakkalaureátusi törvény, <i>dr. Gál Kelemen</i>	124
Élethivatás és erkölcsi autonomia, <i>dr. Gál Kelemen</i>	151

IV. Életiratok, történelmiek.

Egyház és állam, <i>Csifó Salamon</i>	33
Brassai Sámuel, <i>dr. Gál Kelemen</i>	46, 101

Brassai, a magyar nyelv mestere, <i>Pálffy Márton</i>	Oldal 57
A dévai mártír, <i>Vári Albert</i>	135
Ami örökkévaló Dávid Ferenc életművében, <i>dr. Varga Béla</i>	236
Dávid Ferenc, <i>Böloni Vilmos</i>	254

V. Egyházi élet.

Angol unitárius testvéreink új korszak kezdetén, <i>B. Gy.</i>	72
Unitáriusok a közművelődés szolgálatában, <i>Kovács Lajos</i>	83
A művészetek szerepe az unitárius vallásos életben, <i>Zoltán Sándor</i>	91, 143
Róma új hatalma, <i>Sz. I. S.</i>	119
A templomok jelentősége, <i>dr. Ferenczy Géza</i>	128
Egyházunk és a nőkérdés, <i>K. Engel Ella</i>	195
Elnöki megnyitó, <i>dr. Ferenczy Géza</i>	223
Dávid Ferenc és mi, <i>Kovács Lajos</i>	249
Egyházi Főtanácsi gyűlés 1929., <i>Hű krónikás</i>	267
A Dávid Ferenc Egylet hódolata a Dávid Ferenc szelleme előtt	276
Az U. I. T. 1929. évi közgyűlése	278
A Dávid Ferenc emléktábla visszahelyezése	274
Az 1928—29. év nevezetesebb irodalmi eseményei	280

VI. Irodalom.

A keresztyén pásztor és a dolgozó gyülekezet. Irta: Dr. Glodden Washington. Ford. Kiss Sándor. Ism. 75. Bölcső mellett. Irta: Ütő Lajos. Ism. 76. Ki volt Orbán Balázs. Ism. 77. Istenország munkásai. Irta: Vári Albert. Ism. 78. A Magyar Unitárius Egyház Teológiai akadémiájának Értesítője 1928—29. isk. évről. Szerkesztette Csifó Salamon. 198. Ism. A gyakorlati teológia főbb irányelvei. Irta: Ürmösi József. 199. Ism. Pacific Unitarian School for the Ministry Berkeley, California. Register 1928—29. Ism. 201. Pár

szál virág. Irta Ürmösi Károlyné. 202. A dialektikai theológia problémája és problémái. Dr. Tavaszy Sándor. Ism. 202. A kijelentés feltétele alatt. Irta: Dr. Tavaszy Sándor. Ism. 204. Isten és az emberi lélek. Irta: Dr. Imre Lajos. Ism. 204. Dávid Ferenc búcsúja. Irta Gyallay Pap Domoks. Ism. 285. Jézus emberarca. Irta: Szentiványi Sándor. Ism. 286.

VI. Különfélék.

Olvasóinkhoz. 79. Husvét ünneplése. 80. Az új egyházi állam. 80. Erdélyi katolikus akadémia. 81. Vasárnapi iskola 81. Dr. Fekete Sándor ajándéka. 81. Fő- és felügyelő-gondnoki értekezés. 82. Elhúnytak. 82, 212, 289. Dávid Ferenc emlékűnnep. 131. Károlyi Gáspár emlékűnnep. 132. A legújabb konkordátum. 132. A második speieri országgyűlés, 133. Református zsinat Kolozsvárt. 134. A biblia elterjedése. 134. Zsakó István és felesége, Székely Teréz alapítvány. 134. Lelkészi kinevezés. 134. Az ideai egyházi főtanács. 206. Miért vagyok unitárius? 207. A lelkész és tanító. 208. Az 1929 máj. 15. és 16-án tartott fő- és felügyelő-gondnoki értekezés véleményei és javaslatai. 208. A marburgi emlékűnnep. 210. Beiratkozások különböző tanintézeteinkbe. 211. Bakkalaureátusi vizsga. 211. Pályázati hirdetés. 211. Meghívó az U. I. T. 1929. évi közgyűlésére. 212. Buzdugan V. Gheorghe. 212. Bethlen Gábor emlékezete. 287. Felhívás unitárius iróinkhoz. 287. Hirdetés 288. Gyász hírek. 288.

